

NDT danst *Psalmensymfonie* van Jiri Kylián.

FOTO JORIS-JAN BOS/NDT

Leuk-om-eens-gezien-te-hebben dansstukken

DANS Beyond time. NDT I. Gezien: Schouwburg Rotterdam. 6,7 en 9 maart in het Muziektheater.

Bij *Challenging dance*, het openingsgala van het Holland Dance Festival én het feestelijke startschot van vijftig jaar Nederlands Danstheater, werd – helaas – alleen vooruitgekeken.

Het repriseprogramma *Beyond time* van NDT I blikt wel terug, met twee oude stukken van Jiri Kylián en één iets minder oud stuk van Hans van Manen. Helaas met gemengd resultaat.

Zowel *Soldatenmis* (1980) als *Psalmensymfonie* (1978) maakte Kylián in zijn beginjaren als artistiek leider van NDT. Beide zijn ensemblestukken, waarin de dansers van begin tot het einde op het podium staan; alsof de kijker slechts een fractie ziet van een langer verhaal.

In *Soldatenmis* zijn dit twaalf soldaten (elf mannen, één vrouw), die aan het begin met hun rug naar het publiek heen en weer wiegen. De rode gewelfde streep op het achter-

doek, dat steeds van donker naar licht verschiet, staat waarschijnlijk voor de dageraad en de schemering. Een teken van het meedogenloze verstrijken van de tijd, waarbij de dansers en hun bewegingen steeds wanhopiger worden.

Ook de kostuums zijn eenvoudig: groene broeken en beige shirtjes met danslaarzen. Toch voelt de voorstelling oubollig, ook al is

Het knettert tussen de 7 dansers in hun metallic, nauwsluitende pakjes

moelijk precies de vinger te leggen op het waarom. Wellicht omdat de bewegingen te veel een vertaling zijn van of een te eenduidige reactie op de muziek en zang van Bohuslav Martinu (bij getrompetter op de soundtrack slaan de dansers hun handen tegen de oren). *Soldatenmis* heeft een hoog goh-leuk-om-eensgezien-te-hebbengehalte, maar daar houdt het ook wel op.

Hetzelfde geldt, in iets mindere

mate, voor *Psalmensymfonie*. De aankleding is wel een stuk verleidelijker: een – letterlijk – Perzische lappendeken aan de achterkant, soepele zwiepurken voor de dames.

Maar ook hier vloeien de dansroutines al snel samen tot een bekoorlijk, maar tegelijkertijd steriel bewegend tapijt.

Klinisch is *Kleines Requiem* (1996) van Hans van Manen op muziek van Górecki dan weer allerminst. Het knettert tussen de zeven dansers (vier mannen, drie vrouwen) in hun metallic, nauwsluitende pakjes. Eén danser (Jorge Nozal) staat er al vanaf het begin buiten. Als outsider schrijdt hij voorbij, terwijl de rest van de mannen estafette spelen met hun vrouwelijke collega's.

Pas in de laatste akte begrijp je waarom. Dan ontpopt de buitenstaander zich tot de Ander, of manifesteert hij juist een onderdrukt, homoseksueel verlangen.

Een inspirerend staaltje danskunst, dat nog steeds weet te beroeren.

BRETTJE SCHUDEL